

3. Fıkıh İlminde Mezhepler Sonrası Gelişmeler

- Mezheplerin oluşumundan zamanımıza kadar asırlar içinde fıkıh ilmi gelişmeye devam etmiştir.

Teşekkül Dönemi

- Mezhepler kuruluşunu tamamlamıştır.
- Mezheplerin usul ve ilkeleri ortaya konmuştur.
- Temel usul ve fürû kitapları yazılmıştır.
- Sosyal-hukuki hayata yön vermişlerdir.

İstikrar Dönemi

- Mezhepler artık kurumsallaşmıştır.
- Meselelere mezheplerin bakış açısına göre çözüm aranmıştır.

925

1869

İstikrar döneminde yapılan çalışmalar şu şekildedir:

- Fıkha hakim olan genel kurallar belirlenmiştir.
- Ortaya çıkan yeni meseleler, mezhebin bakış açısı ile cevaplandırılmıştır.
- Mezhep imamlarının sebep bildirmeden verdiği fetvalar için sebep ve illetleri tespit (tahric) edilmiştir.
- Mezhep içindeki farklı görüşlerden daha kuvvetli ve uygulanabilir olanlar tercih edilmiştir.
- Mezheplerin görüşlerini ihtiva eden temel kitaplar yazılmıştır.
- Fıkıh eserlerinde geçen hadislerin tahrici yapılmış ve bu hadislerin sıhhat durumu ortaya konmuştur.
- Halkın ihtiyaç duyduğu konularda müstakil fetva kitapları yazılmıştır.
- Devletin hukuki işleri için kanunnameler ve fermanlar çıkarılmıştır.
- Mahkemelerde verilen hükümler, kayıtlara geçirilmiş ve böylece şer'iye sicilleri oluşturulmuştur.